

PLÁTOK
júl-august/87

- Pokus č. 1 Úvod
Pokus č. 2 Prechádzka za posv. znameniami
Pokus č. 3 Sv. pestún malého kráľa
Pokus č. 4 Slová kňaza Popieluzaka
Pokus č. 5 Netradičný Šaštín
Pokus č. 6 Pozdrav od brata z Dubnice
Pokus č. 7 Matka Tereza na Slovensku
Pokus č. 8 List sv. Otca mladým
Pokus č. 9 Prechádzka za posv. znameniami - dokončenie
Pokus č. 10 Sv. pestún malého kráľa - dokončenie
Pokus č. 11 Sekty a Cirkvi u nás
Pokus č. 12 Ste otázok sebe samému

1. Úvod

Je tu čas prázdnia a oddychu. Kresťan však nemá prázdniny. My nemáme vymedzený pracovný čas, musíme pracovať denne denne 24 hodín. Pamätaj na te brat a sestra, keď budeš na dovolenke, v pionierskom tábore, na pláži, na kupku, v zahraničí - všade kráčaj s otvorenými očami a vnímaj, čo ti chce Pán povedať prostredníctvom ľudí, ktorých ti pošle do cesty a tiež prostredníctvom zážitkov, ktoré zažiješ.

2. Prechádzka za posvätnými znameniami

Dnes: liturgická gestá I

Určite ste si všimli, že celá naša liturgická prechádzka sa točí okolo sv. omše ako planéty okolo slnka našej liturgie. Snažia sa už viete prečo knaz mieša víno s vodou, že chce tým naznačiť spojenie ľudskej prirodzenosti/voda/ s Božskou/víno/, jednak v Aristovi, ale i naše spojenie s Kristom a účasť na božskom živote vo sv. prijímaní. Tých niekoľko krepajúcich vedy sa rozplynie vo víne bez stopy, ako naše slabosti a nedokonalosti, ktoré boli zničené v ohni Kristovej Božskej lásky. Hovorili sme si niečo už aj o niektorých liturgických gestách napr. rozepnuté ruky - symbolizujú u knaza-Krista, ako knaz-druhý Kristus, i dnes v dnešných časoch, niekedy pedebne ako jeho božský vzor musí položiť svoj život za ovečky. ako to bolo v roku 1973 v Albánsku, kde bol odsúdený na smrť 70-ročný knaz Štefan Kurthi, lebo v väzení pokrstil dieťa, alebo v roku 1980 na smrť ubitý biskup Msgr. Ernest Ceba /68rokov/, lebo slúžil vo väzení sv. omšu. Vážme si sv. omšu, je to veľký dar, dar obety, jednoty a zmierenia, ktorý napr. také krajiny ako je komunistické Albánsko nemôžu verejne mať. Aj u nás sa vyskytujú prípady, keď sú knazi prenasledovaní za to, že slúžili sv. omšu. Napr. v Šaštine 87 bol páter Javerský, ktorý dostal 8 mesiacov za to, že slúžil sv. omšu bez povolenia úradov. Vážme si. modlime sa za našich knazov, nech by ich život bol akýkoľvek, pri sv. omši skrze neho prednáša slová premenenia sám Ježiš Kristus.

Znak ruky

Celé telo je nástrojom a výrazom duše. Duša nie je len vo vnútri v tele, ako keď niekto sedí vo svojom dome, ale prebýva a pôsobí v každom úde a v každej žilke. neverí z každej línie a tvaru i pohybu tela. V zvláštnosti niera sú však tvar a ruka nástrojom a zrkadlom duše. O tvári je to úplne jasné. Ale raz pozerať nejakého človeka - alebo sám seba - ako sa hnutie mysle, radosť, prekvapenie, očakávanie prejavuje v jeho ruke. Neuverí časte prudké zdvihnutie alebo tiché sklbnutie ruky viac než samotné slovo? Nezdá sa niekedy prednesené slovo hrubé, vulgárne vedľa tichej tak mnohe hoveriacej reči ruky? Ona je po tvári najduchovejšou časťou tela. Je však pevná a silná, ako nástroj práce, ako zbraň k úteku i k obrane, ale predsa tiež je veľmi jemne stavaná bohate členená, pohyblivá a popretkávaná jemnými citlivými nervami. Je to ozaj nástroj, ktorým človek môže vyjadriť svoju vlastnú dušu. A prijať aj dušu cudziu, lebo tiež to dokáže ruka. Ci nie je prijatie inej duše, keď niekto stisne peďanú mu ruku? So všetkým zlaťom, radosťou, dôverou i súhlasom, ktorý z nich neverí?... Keď sa niekto skoncentruje do seba, keď je vo svojej duši sám s Bohom, tu sa ruky pevne zoberú, prsty zaklenú, a aby ten vnútorný prúd, ktorá by tak rád vytváral von, mal byť prevecený z jednej ruky do druhej a mal zase prúdiť naspäť do vnútra, aby všetko zostalo vo vnútri, pri Bohu. Je v tom uzobranie samého seba, stráženie skrytého Boha. Hovorí sa tým: "Boh je môj a ja som jeho a sme sami spolu vnútri". Práve tak koná ruka, keď hrozí prepuknutiu nejakej bolesti, vnútorného nalienania, veľkej biedy. I tu sa ruky zvierajú a v tomto zovrení zápasí duša so sebou, až sa premože a ukľudní. Ak však stojí niekto pred

Bohom s pokerným a úctivým srdcom, potom sa dlane kladú celou plechou k sebe. To vyjadruje pevnú vnútornú disciplínu a ovládnutú úctivosť. Je to pokerné, dobre usporiadané hovorenie vlastného slova a pozorné ochotné počúvanie slova Božieho. Alebo to vyjadruje oddanosť, odevzdanosť, keď ruky, ktorými sa obyčajne bránime, vkladáme ako zviaza né do rúk Božích. Isto sa tiež stáva, že sa duša celkom pred Bohom otverí, s veľkým plesaním alebo vďakyvzdávaním, že sa v nej ako pri varhanoch, otveria všetky registre a ďaleko prúdi vnútornou plnosťou. Alebo sa zdvihne túžba a volá. Potom však človek rozopne ruky a pozdvihne ich širokou plechou, aby prúd duše mohol voľne prúdiť a duša mohla plne prijať, po čom žízni. A nakoniec sa môže stať, že človek sa sústreďí sám do seba so všetkým, čím je a čo má, aby sa v čistej odevzdanosti priniesol Bohu, vediac, že bude treba obety. Potom ale zloží ruky na prsia v znamení kríža. Krásna a veľkolepá je reč ruky. Cirkev o nej hovorí, že nám ju Boh dal, aby sme "v nej našli dušu". Môže tiež hovoriť o lenivosti srdca, o roztržitosti a iných chybách. Drž ruky poriadne a hľad, aby tvoje vnútro bolo s týmto vonkajškom v ozaštnom súlade!... Nerobte z nich márnivú alebo strojenú hru, nech je to reč, ktorú telo s čistou ozaštnosťou hovorí Bohu to, že mieni duša". Toľko o teológii ruky Romano Guardini. Každý z vás dôverne pozná dotyk ruky, ruky, ktorá chráni, ruky, ktorá hejí a snáď aj ruky, ktorá je akoby porokou vašej duše a preto oblažuje. Z here úvedenej meditácie ste určite uhádli, že si porozjímame o liturgických gestách, ktoré pti sv. omši koná knaz, ale i veriaci. Budeme sa snažiť uvedomiť si tieto gesta hlbšie pri sv. omši a prežiť ich tak, opravdive a čisto, ako to napísal R. Guardini, aby sme našli harmóniu medzi telom a dušou a naša viera bola autenticky žitá.úprinná.

Znak zepätých rúk

Je to zvyk, ktorý sa zachoval zo stredoveku. Vyvinul sa asi z holdova cieho aktu vazala pánovi. Stredoveký človek si predstavoval Boha ako svojho feudálneho pána, preto sa k nemu modlil so zepätými rukami. Nakoniec, niet sa čomu ani príliš čudovať, germánske a slovenské kme ne boli ešte príliš presiaknuté pohanstvom, než aby chápali hĺbku nádherného vzťahu Boho-Otca ku svojim deťom. Na Východe "používajú" skríženie rúk na prsiach. Zepäté ruky majú pripomínať spojenie s tým, s kým pri modlitbe hovoríme. Je symbolom VERNOSTI Kristovi a Cirkvi. Podobne ako lení páni brali do rúk ruky svojich vazalov, keď títo skladali sľub poslušnosti a vernosti, podobne berie biskup do svojich rúk ruky knaza pri vysviacke.

Znak umývania rúk

U Židov i prakresťanov bolo zvykom pred modlitbou si umývať ruky. Tento zvyk sa zachoval aj u moslimov. Hipdyt píše: "Kresťan nech si umýva ruky, kedykoľvek sa modlí." Je to jednak pozostatok z umývania bíd-kupových rúk po obetnom aprievode veriacich keď prevzal do rúk ich da-ry. Dnes má pripomínať ČISTOTU a NEVINNOST, s akou knaz má pristupovať k prinášaniu svätej obety Novejho Zákona.

Znak rozepnutých a zdvihnutých rúk

Pri pozdrave veriacich: "Pán s vami!" Geste vychádza zo zepnutých rúk na srdci, naznačuje sa tým, že knaz, ktorý tieto slová hovorí, in aj zo srdca tohto Pána dáva. Veď knaz je druhý Kristus a týmto pozýva všetkých do otvorenej náruče Krista: "Poďte ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste obťažení a ja vás občerstvím". Knaz otvára náruč, aby nás objal ako otec svoje deti, praje nám, aby s nami prebýval Pán a my mu s vďakou odoviedame: "I s duchom Tvojím!" O zdvihnutých rukách sme si hovorili v minulých pokračovaniach, azda len toľko, že je to geste, ako keď dieťa niečo chce od svojho rodiča.

Znak vystretých rúk nad obetnými darmi

Pripomína nám té vkladanie rúk na obetované zviera, čím sa chcelo znázorniť prenášanie vlastnej viny na zviera, ktoré ideme zničiť aj s našimi hriechmi. Prorok Izaiáš žijúci okolo 700 rokov pred Kristom je nazývaný tiež "piatym evanjelistom", lebo opísal videnie sv. utrpe-

nia Pánovho tak plasticky, ako žiaden z evanjelistov, takto píše: "Ale on niesol naše nemoci, vzal na seba naše bolesti...bol prebednutý pre naše priestupky, zmučený pre naše neprávosti...Strápený pokorne trpel a neotveril ústa ako baránek vedený na zabitie..." /Iz 53; 4,5,7/
Znak žehnanie

"Žehnať môže len ten, kto má moc. Žehnať môže len ten, kto vie tveriť. Žehnať môže len Boh. Žehnajúc pozerá Boh na svojho tvora. Volá ho jeho menom. Jeho všemohúca láska sa obracia k srdcu tvora a k jadrú jeho bytia. A z ruky Božej prúdi sila, ktorá činí plodnosť, ktorá dáva rast, ktorá činí zdravým a dobrým: "Budem pozerat' na vás a dám vám rast". ...Nietzsche /ateistický filozof, ktorého myšlienky sa neskôr stali základom fašistickej ideológie, pozn. aut./ predniesol slová vzbury, keď povedal: "Zmodliacich sa musíme stať žehnajúcimi". Vedel, čo tým myslí. Len Boh môže žehnať, lebo on je Pánom života. My sme však v podstate prosebníci. Opak žehnanie je kliatba. Kliatba znamená rozsudok smrti, pečať skazy. Aj ona sa obracia k tvári a k srdcu. Je rozkazom Pána, ktorý zamyká pramen života. Na tejto meci žehnanie a kliatby dal Boh podiel všetkým, ktorí sú povolani k tvoreniu života: rodičom-"Požehnanie otcovo stavia domy"-a kňazom. Majú plodiť život, život prírody a milosti. Sú k tomu ustanovení svojou podstatou a svojím úradom. Moc požehnávať môže človek naďebudnúť. až keď sa stane úplne čistým, keď už nehľadá sám seba, ale keď chce byť úplne sluhom života. Veď je to moc od Boha. Stráca sa akonáhle si niekto privlastňuje právo, mať ju sám zo seba. Od prirodzenosti sme bytosťami prosiacimi. Žehnajúcimi sa stávame len z Božej milosti-práve tak ako iba z Božej milosti máme moc skutočnému rozkazovaniu. A aká je moc požehnanie, taká je i moc kliatby: "Kliatba matkina berí domy", totiž život, blaho... Boh žehná sám sebou. Sám seba v ňom dáva. Plodením Božieho života je jeho požehnanie; k účasti na Božej prirodzenosti. To však je milosť, rýdzi dar, ktorý nám bol daný v "ristovi. Preto je požehnanie, v ktorom sa nám Boh daruje, vložené do znamenia kríža. Túto silu Božieho požehnanie prepožičiava tým, ktorí stája na jeho mieste: Z tajomstva kresťanského manželstva ju má otec i matka. Z tajomstva sväteného kňazstva ju má kňaz. Z tajomstva krstu a kráľovského kňazstva-birmovania dostáva jej tomu, kto "miluje Boha z celého srdca svojho, z celej duše svojej, zo všetkej sily svojej a blížneho ako seba samého." Týmto všetkým dal Boh moc, aby žehnali jeho vlastným životom-a dal ju každému iným spôsobom, podľa jeho poslanie. Svoj výrez nachádza žehnanie v ruke, i prevádza ho gestom. Pri birmovaní a pri svätení kňazstva vkladá sa na hlavu, aby sa skrze nu prelialo, čo prichádza zhora, čo prýšti z Duchu Božieho. Utvára znamenie kríža na čele alebo nad postavou, aby sa ním vyliala Božia plnosť. Lebo rukou sa udeľuje, ona tvorí, utvára, daruje. Vrcholom však je, keď sa žehnanie koná priamo tým Najsvätejším telom Kristovým, v Najsvätejšej Sviatosti Oltárnej. To však sa má diať pri veľkej úcte a bázni a v kázni Tajomstva." /R.G./ Vo Východných Cirkvách sa to požehnanie robí aj liturgickou knihou, ktorá obsahuje Slovo Božie. Je azda pre vás novým, že žehnať môžu aj rodičia, Guardini však nepíše o ničom novom. V Písme Svätom máme dosť príbehov, ktoré nám o tomto požehnaní heveria, napr. Izákevo požehnanie Jakuba a Ezaua /Gen 27/ Toto požehnanie bolo veľmi vysoce cenené, tak nám o tom hovorí aj here uvedený príbeh. Jakub, ktorý mal väčší zmysel pre duchovné veci sa ho nakoniec zmocnil podvodom, za čo musel pred svojím bratom utekať, ale nakoniec prinieslo svoje ovocie. V minulosti, ale i dnes dávajú rodičia pri svadbe svojich detí počas odobierky svoje požehnanie. Málokedy si však uvedomujú moc, ktorú dostali. Mnohokrát trvalo veľmi dlho, než toto požehnanie prinieslo svoje ovocie ako to bolo napr. v prípade sv. Moniky, ktorá sa za svojho syna Augustína modlila 20 rokov. Uvedomme si túto moc, ktorú majú naši rodičia. Poslúchajme ich, tak a ke to hovorí 4. Božie prikázanie, dajme si poradiť v ťažkých situáciách, vo výbere povolania, pri výbere životného partnera. Rodičia sú v tomto vedení Duchom Svätým, najmä matky, ktoré vidia až do srdca svojich detí a tužia, po čom ich miláčkovia túžia. A nezabúdajme kaž-

dý den ďakovať za svojich rodičov, nech by boli akýkoľvek. Pamätám sa, že keď som bol malý chodil som do ZDS-ky matka ma vždy požehnávala malým krížikom na čelo, podobne i dnes keď idem na skúšku alebo na dlhšiu cestu, teraz už chápem, prečo sa mi často tak krásne darí. Je tiež dojímavé, ako sa vzájomne žehnajú otec a mama, keď odchádza otec do roboty. Ak raz budete rodičia, nešetrite požehnávaním, je to moc, ktorú vám dal Boh vo sviatostnom manželstve.

3. Svätý Pestún malého kráľa III.

Pred niekoľkými rokmi urobili psychológovia jedného západonemeckého mesta prieskum medzi mladými ľuďmi. Dali im za úlohu, aby nakreslili, ako si predstavujú najbezpečnejšie miesto na svete. Drvivá väčšina mladých ľudí nakreslila náručie matky. Väčšina kresťanov si stále viac a viac uvedomuje, aký veľký dar sme dostali, v Matke Božej, keď nám ju Syn Boží na kríži daroval prostredníctvom Jána Apoštola: "Mä, matka tvoja". Predstava nášho budúceho večného domova akoby sa stala teplejšou a dostala akoby blaženejšiu podobu. Tým, že nám dal Boh Matku Božiu, tým vyhovel našej prirodzenosti. Okrem milujúceho Otca a milujúcej matky nás pri nich čaká aj pestún Ježiša Krista. Krstom sme sa dostali do Ježišovej rodiny, preto i nás môže sv. ochránca Božej rodiny vyučovať tak ako vyučoval Ježiša. Niektorí svätci sa už tu na zemi pokúšali hlbšie prežívať prítomnosť našej sv. Rodiny. Tak sv. Tereza Ježiškova /z Lisieux/ hovorí: "Predstavujem si /pri jedle/, že som v Nazarete v dome sv. Rodiny. Keď mi podávajú napr. šalát, studenú rybu, víno alebo niečo iné, čo má dobrú chuť, obetujem to dobrému sv. Jozefovi. Svätej Fanne dávam teplé jedlá, veľmi zrelé ovocie a i. Jedlá sviatočné kašu, ryžu, zavaraninu venujem Ježiškovi. Napokon, keď mi prinesú zlý obed, poviem: Dnes dcérenka, všetko toto pre teba!" I keď tradícia /Ovigenes, sv. Beneventúra/ vytvorila z Jozefa vznešeného starca, ktorého tak zobrazujú aj sochári, dnes je dovolené predstaviť si ho ako mladého silného muža, ktorý dokonca dobre vyzeral, ak veríme, že sa s Máriou ako snúbenci mali radi. Je ťažké si predstaviť, že by bol nebeský Otec vyvolil pre svoju obľúbenú niekoho, kto by jej nebol sympatický, koho by nemilovala a netúžila by si s ním založiť rodinu. Je tiež málo pravdepodobné, že by mohol stariec-Jozef bez problémov prekonať cestu Egypt a späť /do 500km/. V súčasnosti sa počíta, že Jozef mal okolo 25 rokov najviac 30, Panna Mária zasa 12-16 rokov, čo je bežný vek, v ktorom sa brali snúbenci v Izraeli. Zasnúbenie malo však u Židov inú hodnotu, ako má u nás. Bol to už akoby zobáš, hoci sa snúbenci nemohli pred svadbou ešte manželsky stýkať. Ak napr. snúbenec pred svadbou zomrel, jeho snúbenica bola považovaná za vdovu. Židovsko-grécky filozof Filón /20 pr. Kr. - 50 pr. Kr./ tiež píše, že zasnúbenie platí tak ako samé manželstvo. Ak sa stalo, že snúbenci čistotu nedodržali a malo to následky, svadba sa urýchlila, ľudia sa pritom nepohoršovali. V Júdsku sa podľa Talmudu slávil desť často takéto "Predčasné" svadby, bol to však prečin proti poriadku a nie proti čistote, lebo snúbenci už mali manželské právo. Preto treba aj Písmu rozumieť, že sa nikto nepohoršil nad tým, keď bola Mária v požehnanom stave. Svadba prebiehala tak, že si snúbenec za dopreoddu hudby odniesol nevestu do svojho domu /nevesta dovtedy bývala v rodičovskom dome/. Skôr však ako sa dostaneme k tomuto dôležitému kroku v Jozefovom živote, musíme si pohovoriť, čo mu predchádzalo. Kedy Jozef a Mária začali spolu chodiť? Kedy sa zasnúbili? V apokryfných knihách "Protévanjeliu sv. Jakuba Menšieho" a "Evanjeliu Pseudo Matúša" sa opisuje, že Mária sa skoro stala sirotou, preto bola adoptovaná jeruzalemským veľknazom, ktorý ju vychovával medzi chrámovými pannami. Raz sa modlil, kto má byť ženíchom sv. Panny. Vedel, že má pochádzať z domu Davidevho. Tak povolal všetkých mládencov z tohto rodu do chrámu s prútikmi v ruke, chýbal iba

Jozef. Ten prišiel na zavolanie a jeho prútik vykvitol, čo bolo znamením, že sa má stať ženíchom Márie. Tak sa dástala rozkvitnutá ľalia dô rúk sôch sv. Jozefa. Samozrejme, že legendám sa nemá veriť, je málo pravdepodobné, že by bola Mária žila len tak kludne v blízkosti Herodessa tyrana, ktorý sa snažil vypátrať všetkých potomkov Dávidových a prípadne ich aj zlikvidovať. Potomkovia Dávidovi sa snažili ukryť čo najlepšie v podzemí. Jozef a Mária vyrastali pravdepodobne v Nazarete. Tu sa zoznámili, tu sa medzi nimi rozrástol kvet lásky, a keďže rodičia sa vzájomne asi dobre poznali, nenamietali nič proti. /Podľa niektorých teórií napr. sv. Hieronym Jozef bol vraj sirota, ktorú adoptoval Melli, čo je skartka Joachyma otca Márie pri zasnúbení/. Všetko by bolo asi prebiehalo hladko bez komplikácií, Jozef s Máriou by sa zaradili medzi jednoduché rodiny v Izraeli, keby nedošlo k zvestovaniu. Podľa Protoevanjelia sa Márii anjel zjavil pri prameni, ktorý sa dnes volá "Pramen Panny Márie" v Nazarete a oznámil jej boží plán spásy práve, keď čerpala vodu. Sv. Lukáš nám o tom zanechal podrobný zápis /Lk 1, 26-39/. Mária vyriekla svoje "Áno", ktoré neskôr spečatila Magnifikatom. Potom sa vybrala navštíviť svoju príbuznú Annu /Lk 1,39-40/, sv. Jozef jej dal k tomu poslanie ešte netušiac, že v nej kľíči zárodok z Ducha Svätého, sám s Pannou našiel, lebo možno práve mal ešte nejaké "údržbárske" práce okolo nedokončeného mladomanželského domu. Ako sa však asi musel cítiť, keď sa jeho priateľka po 3 mesiacoch vrátila v požehnanom stave? /Mr 1,18/ "Prv ako by sa boli zišli, vyšlo najavo, že počala". Mária však mlčí... Vedela, že vysvetlenie v takejto situácii by úplne znevažovalo akú-takú dôveru, ktorú ešte Jozef k nej mal. A Jozef sa trápil ako každý muž, ktorému sa zdá, že mu jeho drahá bytosť ublížila. Predsa však sáúbenici verí, poznal ju ako dobré nevinné dievčatko. Trápil ho tiež tvrdý zákon, ktorý hovoril, že ak žena snúbenica scudzoloží s cudzím, bude kamenovaná /Dt 22,23-24/. Ak by neboli Nazaretčania Máriu kamenovali, boli by ju vystavili potupe, s ktorou by možno žila celý život. Láska týchto dvoch ľudí bola však tak hlboká, že je vzorom i pre dnešných mladých. Mária odovzdanosťou do vôle Božej a vierou v Jozefovo milosrdenstvo, Jozef zase dôverou v Máriu. Jozef, ako však vyriešiš túto situáciu pr á svetom? Písmo hovorí, že bol mužom spravodlivým t.j. poznal a čítaval Slovo Božie a riadil sa podľa neho. Netrápila ho tak otázka lásky ako problém spravodlivosti a mlčanlivosti. Vykladači Písma učia, že sa rozhodol Pannu tajne prepustiť t.j. dať jej rozvodný list pri dvoch svedkoch. Čo by sa však tým zmenilo? Skôr či neskôr by pravda vyšla z taj. Pravdivejší sa zdá výklad, podľa ktorého sa rozhodol Jozef po svadbe Máriu tajne opustiť. Vytratil by sa jednoducho z Nazaretu, a tak by sa stal v očiach ľudí čudákom, či cynikom, ktorý opustil manželku s malým deťkom, tým by sa však neporušila česť Nepoškvrnenej Panny. Ktorý záľúbený muž hlboko vážiaci svoju manželku, by sa nenašiel v tomto jeho počínaní? Ktorý muž by pre svoju milovanú bytosť nebol schopný urobiť niečo podobné, dokonca obetovať aj pre muža tak vysoko hodnotenú česť, pre nuže to našazaj hlboko ľudské a rytiersky sympatické. Jozef nech je vzorom začínajúcich rodín... Pán však rozhodol inak. Stačila mu ochota Jozefa obetovať sa kvôli milovanej Márii, rozhodol sa zavesiť ho do svojich plánov. L. Evely píše: "Dobre si uvedomme, že vieru Jozefa v Máriu nemáme považovať za zásláhu anjela. Anjel prišiel, ako to obyčajne býva, keď už bolo po všetkom. Jozef sám našiel svoj postoj. Boží posli vstúpia len k tým, ktorí sú schopní prijať ách posolstvo. Odovzdanie posolstva predpokladaná zmiernené a pripravené srdce. Každý z nás má nejakú úlohu, nejaké povolenie. Nie ktorí počujú volanie a vstanú, lebo sa už dávno pripravovali. Ak by niekto čakal na anjela, mohol by čakať celý život". Pri zjavení /Mt 1,20-21/ sa mu len dostalo poznanie v jeho rozhodnutí. Dozvedel sa 3 veci. že: 1/ Panna Mária jeho žena je bezúhonná a počala z Ducha Svätého 2/ že dieťa je sám Mesiáš Spasiteľ sveta a 3/ že mu dá meno Ježiš.

Jozef, akoby z vlastnej pokory pochopí, že sa má stať postúnom Ježišovým a ochrancom svätej Panny, ktorá i po pôrode ostane neporušená. Tak učí katolícka tradícia, tu sa však rozchádzame s odlúčenými bratmi. Pravoslávni tvrdia, že Jozef bol vdovec, preto sa v Písme spomínajú Ježišovi bratia a sestry, ktoré sú nevlastnými deťmi Panny Márie. Hore sme si už uvideli argument proti tomuto tvrdeniu, už len doplníme, že sa dá ťažko predstaviť cestovanie do Egypta s malými deťmi. Protestanti tvrdia, že "bratia a sestry" Ježišove sú vlastné deti Márie a Jozefa, čím učia proti starej kresťanskej tradícii. Katolícky vykladači učia, že v starej hebrejčine neexistoval výraz pre "bratranec a sesternica", ale že výraz brat i sestra obsahoval obidva tieto pojmy. Bolo všeobecným zvykom nazývať bratranca alebo blízkeho príbuzného bratom napr. Gn.13,8 svojho synovca Lóta svojím bratom, podobne i v Gn.13,11. Taktiež nazýva sesternicu Sáru svojou sestrou /Tob 8,9/. Okrem toho v Novom Zákone je písané, že bratia Jakub a Jozef boli deťmi Márie Kleofášovej /Mt 27,56/, ktorá stála pri kríži. Ján zasa spomína tú istú Máriu ako sestru Panny Márie: "A pri kríži Ježišom jeho matka a sestra jeho matky, Mária Kleofášova". Teda Jakub a Jozef, ktorí sa spomínajú ako bratia Ježišovi boli synovia Márie Kleofášovej "sestry" Matky Božej. Je málo pravdepodobné, že by dcéry od jedného otca boli "pokrstené" rovnakým menom t.j. Mária, okrem toho tradícia učí, že Mária nemala súrodencov. Mária Kleofášova ako svedčí Hegesippus je ženou Kleofáša, ktorým bol bratom sv. Jozefa. Takto sa to vykladá v Cirkvi 2000 rokov.

/Spravedlivý stá palma bude prekvitať, stá libanonský céder kožať, tí, ktorí sú zasadení v domoch páňovom, v nádvoriach Boha nášho budú prekvitať" /2.91,13-14/. Zásluhy ženicha tvojej presvätej Rodičky prosíme, Pane, nech nám pomáhajú: aby to, čo nedosahujú naše sily, udelilo sa nám na jeho prímluvu. Ktorý žiješ a kraľuješ na veky vekov. Amen."

4. Slová kňaza Popieluzska

Jerzy Popieluzsko: nar. 1974 v roľníckej rodine, štúdium teológie vo Varšave, medzitým 3 roky vojenskej služby, 1972 vysvetený, pôsobí vo Varšave, od roku 1980 vo farnosti sv. Stanislava Kostky. 19.10.1984 pri návrate z Bydgoszcei prepadnutý, utýraný k sarti a hodaný do vody. Pochovaný pri svojom kostole vo Varšave 3.11.1984.

Pre mňa ako kňaza je dôležité, aby som sa nedal utiahnuť do politiky, lebo to nie je moje poslanie. O tom, že nie som politicky angažovaný svedčia konkrétne fakty, mnoho faktov. Ľudia si po mnohých rokoch, po 40-50tich, dodajú odvahu a prídu ku mne, poprosia o zmierenie s Bohom, o sv. prijímanie. Pre mňa ako kňaza i pre tých ľudí je to veľký pôžitok. Preto sa neodvážili k nikomu prísť, samozrejme to nie je jediná forma. Veľmi často proces návratu k Bohu, do Cirkvi alebo všeobecne nájsť Boha vychádza zo správneho vlasteneckého postoja. Boh môže voliť rôzne cesty k návratu. "ráde mladý študent, ktorý povie, že sa prvýkrát cítil pri sv. omši cítil ako v divadle. Druhýkrát cítil akési spoločenstvo s ľuďmi, ktorí cítia rovnako ako on. Po treťom stretnutí v kostole, s tým zástupom ľudí pribehol ku mne na druhý deň ráno, vrhol sa mi do náručia povedal: prosím vás, otče, ja som sa celú noc modlil, ja, ktorý som sa v živote nemoštil, sedel som pri stole, hlava v dlaniach, ja som sa celú noc modlil, nič sa so mnou stalo. Po dvoch mesiacoch prišiel a povedal mi, že bol na Jasnej hore /pútno miesta/ na spovedi a na sv. prijímaní. a že akoby sa znovu narodil. Dostávam celú kopu dopisov/... To je snáď akési odmena pre kňaza, ktorý nemá vlastný život, vlastný čas, a súčasne je to dôkaz, že je to práca duchovného pastiera. Pokrstil som mnohých dospelých. Nedávno som pokrstil študenta, ktorý

ku mne prišiel 2 roky po štrajku na Lekárskej akadémii a povedal, že vtedy /.../nám závidel, že sme veriaci, že sa zhromažďujeme na sv. omši a že sa máme čoho držať, nejakej nádeje. On v sebe vtedy cítil prázdno, a to vyburcovalo jeho myslenie a hľadanie. A ja som sa ešte nestretol s človekom tak dobre pripraveným prijať krst, prijať vieru. Som presvedčený, že to, čo robím, je správne. A preto som pripravený na všetko.

/Z rozhovoru s britakým novinárom, august 1984/

Život je treba prežiť dôstojne, lebo je iba jeden. Dnes je treba veľmi hovoriť o dôstojnosti človeka, aby sa pochopilo, že človek presahuje, okrem Boha, všetko na svete, že presahuje múdrosť celého sveta. Zachovať dôstojnosť, aby sa mohlo zvažovať dobro a premáhať zlo. Premáhať zlo dobrom znamená zachovať vernosť pravde. Pravda je veľmi citlivá vlastnosť nášho rozumu. Túžbu po pravde vstúpil do človeka sám Boh, preto je v človeku prirodzená túžba po pravde a odpor k ľži. Pravda, podobne ako spravodlivosť sa spája s láskou. A láska niečo stojí. Ozajstná láska je obetavá, preto i kým pravda musí niečo stať... Abý sme prekonali zlo dobrom, musíme sa snažiť o cnosť statočnosti. Cnosť statočnosti je víťazstvom nad ľudskou slabosťou, zvlášť nad bázňou a strachom. Kresťan musí pamätať, že báť sa musíme jedine zradý Krista za pár strieborníakov jalovehe kľudu. Kresťanovi nemôže stačiť iba obyčajné odsudzovanie zla, klamstva, zbabelosti, zotročovania, nenávisti, násillia, ale on sám musí byť ozajstným svedkom a obrancom spravodlivosti, dobra, pravdy, slobody a lásky. Tieto hodnoty si musí odvážne pripomínať pre seba a pre druhých.

/Z ružencových úvah Bydgoszcz 19.10.1984, niekoľko hodín pred umučením štátnej bezpečnosti/
prislúšníkmi

5. Netradičný Šaštín

Doteraz nebolo zvykom, aby sa v júni hromadne putovalo do Šaštína. Čo dalo k tomu podnet? Každý, kto sa len trochu zaujíma o život Cirkvi, vie, že cieľom púte do našej národnej svätyně bolo zahájenie MARIÁNSKEHO ROKA, ktorý vyhlásil sv.Otec. Zmyslom MARIÁNSKEHO ROKA je príprava na vdetisícročné jubileum kresťanstva roku 2000.

Predchádzajúci Mariánsky rok /1953-1954/ vyhlásil pápež Pius XII. pri príležitosti storočnice vyhlásenia dogmy o Nepoškvrnenom počatí. V liste všetkým biskupom sveta, ktorý podpísal vatikánsky štátny tajomník kardinál Agostino Casaroli, poukazuje pápež na to, že blížiac sa tretie tisícročie samovoľne orientuje myšlienky na Matku Božiu, ktorú si Boh vyvolil, aby priviedla na svet Krista. Je možné, že vyhlásenie Mariánskeho roka súvisí aj so 70. výročím zjavení Panny Márie vo Fatime /1917/ a s blížiacim sa milénium kresťanstva v Rusku /na pozvanie sv.Vladimíra prišli grécky knazi do Kyjeva r.988/.

Tento mimoriadny rok Panny Márie sa bude sláviť osobitnými púťami /rozpís v májovom plátku na str.10/ a iniciatívami v jednotlivých diecézach a predovšetkým na Mariánskych pútnych miestach. Plátok bude vždy uvádzať rozpracované témy na príslušný mesiac/rozpís tém je v plátku JÚN, na str.10-11/. Bolo by dobré tieto materiály preštudovať, aplikovať, meditovať a diskutovať o nich. Sv.Otec navrhuje každý mesiac putovať do kostola zasväteného P.Márii pod titulom niektorého Mariánskeho sviatku v tomto mesiaci. Bolo by ideálne, keby dané témy boli aj náplnou kázni a močných pebožností v príslušných mariánskych kostoloch. Ďalším dobrým predmetom sa nijaké medze nekladú!

A teraz už konkrétnejšie o ŠAŠTÍNE:

Počas dvoch dní, /6.7.júna/ sa v Šaštíne vystriedalo okolo 40 000 pútnikov. Je to doteraz najvyšší počet v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi! Celé dva dni boli sprevádzané duchom jednoty. Dokumentu-

jem to na jednom príklade: V sobotu večer pred bazilikou príslušníci ŠTB legitimovali malú skupinku mladých. Každé "prečo" má svoje "preto". Tak i títo mladí sa spýtali na príčinu legitimácie. Odpoveď príslušníkov: ...vzrast kriminality mládeže v Šaštíne... Mladí reagovali smiechom. Na to sa všetci /tá spomínaná malá skupina sa už rozrástla asi na 500 ľudí/ pochytili za ruky—čo je znakom jednoty, vytvorili obrovský kruh s príslušníkmi v strede a spoločne spievali. Medzi piesňami odznela i pieseň: Totož je deň, ktorý dal nám Pán, lenže v inom znení: "Toto sú ľudia, ktorých dal nám Pán..." Kto z diaľky pozoroval túto radosť a nadšením oplývajúcu "masu" ľudí, určite dospel k názoru, že len pod záštitou jednoty sa dá všetko docieľať. Prečo som uviedla práve túto príhodu? Nuž preto, aby i tí, ktorí sa nemohli dostať do Šaštíne, prežili aspoň v duchu tie radostné momenty. Jednota, ktorá sa vytvorila v okolí baziliky sa preniesla i do nej. Osobne som bola veľmi nadšená celkovou atmosférou a nočným programom. Po iné roky bolo zvykom, že každá skupinka mala polhodinový program a po ukončení sa "vyparila" von. Takto sa vytvorili prakticky dva programy: jeden v bazilike a druhý vonku. Nehovorím, že to bolo zlé, ale myslím si, že keď všetci robia program spoločne, je to jednoduchšie. O čom všetkom sa hovorilo v nočnom programe? Základ tvorili piesne, ktoré oživovali jednotlivé úvahy. Každý, kto chcel, mal možnosť dostať sa k mikrofónu a zverejniť nejakú myšlienku.

Hovorilo sa: -o podmienkach Cirkvi u nás /nedostatok kňazov, biskupov/

-Sv.Otcovi /návšteva ČSSR, cesta do Poľska, vyhlásenie Mariánskeho roka/

-o návšteve Matky Terezy v Šaštíne

Túto "búrlivejšiu" časť programu vystriedala krátka adorácia /Taizé-nápevy+prosby/. Na záver sme sa pomodlili sv.ruženec. Pred každým tajomstvom odznela krátka úvaha, ako úmysel, za ktorý sa obetoval príslušný desiatok. Veľkým prínosom pre tohoročné stretnutie v Šaštíne bola aj prítomnosť otca biskupa J.Ch.Korca. Hlavnú sv.omšu, na ktorej prebehlo aj otvorenie Mariánskeho roka, koncelebroval otec biskup Gábriš a viacerými kňazmi.

Hlavné myšlienky z jeho kázne:

Dnes na slávnosť zoslania Ducha Svätého otvárame Mariánsky rok v tomto starobyľom chráme. Prečo sa zahajuje na Turíce? Pretože v dejinách sv.Cirkvi Duch Svätý mal horúci vzťah k Panne Márii-MATKE CIRKVI. Mária sa stala nevestou Ducha Svätého. Duch Svätý už pri narodení Panny Márie mal veľký plán.

V ľudských dejinách sa opakujú 3 etapy. V prvej-teocentrickej-etape do popredia vystupujú nadprirodzené hodnoty, Boh sa stáva najdôležitejším, človek uctieva náboženstvo. Po nej nastupuje druhá etapa-antropocentrická-človek miesto Boha kladie do popredia ľudí. Končí aj toto obdobie a človek sa stáva nedeliteľnou čiastkou prírody. Nastupuje obdobie-naturalistické-ktoré sa končí kataklizmou. Filozofovia si kladú otázku, či naše naturalistické obdobie nutne sa bude musieť ukončiť kataklizmou. ÁNO-odpovedá historický zákon.

NIE-je silnejšie. Treba sa oprieť o nadprirodzenú moc a vtedy diabol nič nezničí. Preto tento mimoriadny Mariánsky rok nie je náhoda. Sv.Otec často vo svojich príhovoroch zdôrazňuje, aby sa ľudia zamysleli, že ak príde koniec naturalizmu, ak príde vojna, treba sa oprieť o moc nadprirodzenú. V tomto prípade ľudstvo zachráni Panna Mária za pomoci Ducha Svätého. Toto je obrovská nadprirodzená filozofia. Panna Mária svojimi zjaveniami zasahuje do ľudských dejín. Naši katolícky predkovia, ktorí si udržali presvedčenie vo vtedajších ťažkých časoch zdôrazňujú nám, že nikto im neposkytol takú nadprirodzenú pomoc, ako práve Panna Mária.

"KTO SA BOHA NESPUSTÍ, ZACHRÁNI SA!"

Sv. Otec veľký ctiteľ Panny Márie zdôrazňuje, aby sme sa utiekali k Matke Božej. V súčasnej dobe najväčšou otázkou je MIER. Vojská zničia tento svet, lebo my nie sme schopní mier udržať. Je tu však ešte iná sila - MÁRIA - pretože "nikdy nebolo počuť, že by bol niekto opustený, kto sa pod tvoju ochranu utiekal, teba o pomoc prosil a o prímluvu žiadal?". Toľko z homílie otca biskupa.

6. Pozdrav od brata z Dubnice

Píše nám kamoš Peterz N. Dubnice:

Sme na prahu Mariánskeho roka, snažme sa prehĺbovať vzťah k P. Márii, prehĺbovať duchovný život, zbaviť sa strachu, vytvoriť jednotu, vzájomnú pomoc a podporu - v tom je totiž veľká sila /mohli sme sa o tom presvedčiť i v Šaštíne/. Malo by to spieť k tomu, aby otec biskup Korec bol "legalizovaný" nami a aby sa aj jemu tým neskôr umožnila možnosť "legalizovať sa". Myslím, že týmto a aj konkrétnymi problémami by sme sa mohli zaoberať na "našich akciách", v tomto Mariánskom roku, Veď "Mária nesklame...". Myslím, že ten trend, ktorý sa začal "propagovať" na našej poslednej akcii v Šaštíne by sa mal rozvíjať, aby sa neskôr mohol aj prakticky využiť. Začal som sa na tento úmysel modliť. Je to prvý krok, Veď treba nám povstať k životu. Mária nesklame. Teraz na nás ostáva, ako budeme toto všetko konkrétne prevádzať a podávať to ostatným mladým ľuďom. Začnime to už v Levoči. X

XXXXX modlitbách s vami spojený ostáva

kamoš

Peter

7. Matka Tereza na Slovensku

Áno, Matka Tereza na Slovensku. Pán viedol kroky Matky Terezy aj cez naše Slovensko. 6. júna 1987 bola Matka Tereza v Šaštíne. Nie každý mal možnosť stretnúť sa s ňou, a myslím, že tí, čo tam boli zažili nádherný pocit, a týmto neobyčajným zážitkom mohli začať Mariánsky rok. Je priam neuveriteľné, čo dokáže taká malá nenápadná zhrbená starénka. 80-ročná strápená životom, ale pritom s úsmevom na tvári pomáha chudobným, trpiacim, chorým, umierajúcim, hladujúcim a bezprístrečným... Je to priam paradox: stará maličká starénka, obrovské príkladné svetoznáme vyzývajúce činy. Matka Tereza sa k nám prihovarila v chorvátskom jazyku. Všetkých uistila, že sa za nás bude modliť a vyprosovať nám milosti u našej nebeskej Matky - Panny Márie. Pri odchode nešetrila úsmev, žiarila z nej láska. Škoda, že Matku Terezu pozná tak málo ľudí, škoda, že tak málo ľudí ju nasleduje a berie si z nej príklad. Je našou milou povinnosťou, ktorú od nás Pán očakáva, nasledovať Matku Terezu. I keď nie tak výrazne, ale myslím, že v mnohých veciach je nám práve ona príkladom. My nemusíme chodiť po uliciach a zbierať chudobných, umierajúcich..., ako Matka Tereza v Indii, my si to musíme preniesť do nášho života. Preto zamyslime sa nad tým, ako my nasledujeme Matku Terezu, ako sa my staráme o svojich blížnych. Veď okolo nás žije toľko ľudí, ktorí hľadajú cieľ, toľko ľudí hľadajúcich zmysel života a šťastie. Oni nás prosia o pomoc a my si ich vôbec nevšímame. Ako by sa asi zachovala Matka Tereza? I ona by sa pripojila častokrát ako my k tým, ktorí zosmiešňujú Krista, vysmieievajú sa blížnym pre ich telesnú vadu, či postavila by sa na stranu väčšiny len preto, že je to väčšina, i keď nemá pravdu? Zauiste nie. A preto, ať budeš v situácii, keď sa nevieš rozhodnúť medzi dobrom a zlom, predstav si vo svojej úlohe Matku Terezu a už budeš vedieť, čo máš robiť. Matka Tereza je nám teda v mnohom príkladom, preto neváhajme ku svojej každodennej modlitbe pripojiť desiatok ruženca a prosiť, aby jej Pán udeľoval hojnosť zdravia, sily a nehasnúcej lásky k trpiacim.

8. List sv. Otca mladým /pokrač./

Životný projekt a kresťanské povolanie

Tieto slová evanjelia sa určite vzťahujú na knazské a rehoľné povolanie, ale zároveň nám umožňujú hlbšie pochopiť otázku povolania v širšom a ešte základnejšom zmysle. Mohlo by sa tu hovoriť o "životnom" povolaní, ktoré sa istým spôsobom stotožňuje s tým životným projektom, ktorý si každý z vás vytvára v období svojej mladosti. Predsa však "povolanie" znamená čosi viac ako "projekť" pri projekte ja sám som subjektom, ktorý a toto najlepšie vyhovuje skutočnosti osoby, ktorou je každý a každá z vás. Tento "projekt" je "povolaním", lebo v ňom prichádzajú k slovu rôzne faktory, ktoré "volajú". Tieto faktory zvyčajne vytvárajú určitý poriadok hodnôt /nazvaný aj hierarchia hodnôt/. Z nich vyžaruje ideál, príťažlivý pre mladé srdcia, ktorý treba uskutočniť. V tomto procese sa "povolanie" stáva "projektom" a projekt začína byť povdaním. Keďže však stojíme pred Kristom a naše úvahy o mladosti sa opierajú o jeho rozhovor s mladíkom, musíme ešte väčšmi prehĺbiť spomínaný vzťah medzi "životným projektom" a "životným povolaním". Človek je tvor a súčasne je v Kristovi adoptívne Božie dieťa. A tak otázku: "Čo mám robiť?" kladie človek vo svojej mladosti nielen sebe a iným ľuďom, od ktorých môže očakávať ospeveď najmä rodičom a vychovávateľom, ale kladie ju a j Bohu ako Stvoriteľovi a Otcovi. Kladie ju v tom osobitnom a vnútornom priestore, v ktorom sa naučil stretať sa s Bohom, predovšetkým v modlitbe. Pýta sa teda Boha: "Čo mám robiť? Aký plán máš s mojím životom? Aký stvoriteľský a otcovský plán máš so mnou? A ká je tvoja vôľa?" Chcem ju plniť! V tejto súvislosti projekt nadobúda význam životného povolania, ako niečo, čo Boh zveruje za úlohu človekovi. Keď mladý človek vstúpi do seba, a nadviaže s Kristom rozhovor v modlitbe, túži takrečeno čítať večný úmysel, ktorý má s ním Boh Stvoriteľ a Otec. A vtedy sa presvedča, že úloha, ktorú mu Boh zveruje je úplne ponechaná jeho slobodnému rozhodovaniu, ale že je zároveň určovaná radom rozličných okolností vnútornej i vonkajšej povahy. Mladý človek mladík alebo dievča ich skúma a potom vytvára svoj životný projekt a chápe ho ako povolanie, ku ktorému ho požíva Boh.

Chcem teda vám všetkým, mladí adresáti tohoto listu zveriť túto nádhernú prácu, ktorá súvisí s poznávaním životného povolania každého a každej z vás pred Bohom. Je to úchvatná práca. Je to fascinujúce vnútorné úsilie. V tomto úsilí sa rozvíja a rastie vaša ľudskosť a vaša mladá osobnosť nadobúda vnútornú zrelosť. Zakoreňuje sa v tom, čím každý a každá z vás ste, aby ste sa stali tým, čím máte byť: pre ľudí - pre Boha. Súčasne a týmto procesom objavovania svojho životného povolania malo by sa rozvíjať aj vedomie, akým spôsobom toto životné povolanie je zároveň kresťanským povolaním. Tu treba poznamenať, že v období pred druhým vatikánskym koncilom sa pojem "povolania" chápal predovšetkým vo vzťahu ku knazskému a rehoľnému životu ako keby sa Kristus svojim evanjelioým "Nasleduj ma" obracal na mladého človeka iba v týchto prípadoch. Koncil túto perspektívu rozšíril. Knazské a rehoľné povolanie si udržalo svoj osobitný charakter i svoj dôležitý sviatečný a charizmatický význam v živote Božieho ľudu. Zároveň však koncilom obnovené vedomie, že všetci pokrstení majú účasť na trojakom Kristovom poslaní /tria munéra/: prorockom, knazskom a kráľovskom, ako aj vedomie, že všetci sú povolaní k svätosti spôsobuje, že každé životné povolanie človeka chápané ako kresťanské povolanie zodpovedá evanjelioému povolaníu. Kristovo "Nasleduj ma!" sa ozýva na rôznych cestách, po ktorých kráčajú učeníci a vyznavači Božieho Vykupiteľa. Krista možno nasledovať rôznymi spôsobmi, nielen vydaním svedectva o eschatologickom kráľovstve pravdy a lásky, ale aj spoluúčasťou na pretváraní celej pozemskej skutočnosti v duchu evanjelia. Odtiaľto vychádza aj laický apoštolát, ktorý je neoddeliteľný od samej podstaty kresťanského povolania. Toto sú zvrchovane dôležité predpoklady pre životný projekt, ktorý

zodpovedá podstatnému dynamizmu vešej mladosti. Musí te preskúmať tento projekt - nezávisle od konkrétneho obsahu života, ktorým sa vyplní - vo svetle slov, ktorými sa Aristus obracia na mladíka v evanjeliu. Treba tiež, aby ste znova a dôkladne pouvažovali o významnosti sviatosti krstu a birmovania. V týchto dvoch sviatostiach je totiž podstatne obsiahnutá podstata kresťanského života a poslania. Z nich vedie cesta k Eucharistii, ktorá obsahuje plnosť sviatostných darov, ktoré kresťan dostáva: celé bohatstvo Cirkvi je sústredené v tejto sviatosti lásky. Ďalej treba - ale vždy vo vzťahu k Eucharistii - uvažovať o sviatosti pokánia, ktorá má nenahraditeľný význam pre stvornovanie kresťanskej osobnosti, najmä ak je s nou spojené duchovné vedenie, t.j. metodická škola duchovného života. O tomto všetkom sa zmienujem len stručne, hoci každá sviatosť Cirkvi má svoj presný a špecifický vzťah k mladosti a k mladým ľuďom. Verím, že touto tému sa budú oveľa podrobnejšie zaoberať iní, najmä duchovní pastieri osobitne poverení spolupracovať s mládežou. Cirkev - ako učí Druhý Vatikánsky koncil - je "ako by sviatostou, čiže znakom a nástrojom dôverného spojenia s Bohom a jednoty celého ľudského pokolenia." Každé životné povolanie chápané ako kresťanské povolanie má svoje korene vo sviatostnej povahe Cirkvi, čiže utvára sa prostredníctvom sviatostí našej viery. Práve sviatosti nám umožňujú, aby sme už od mladosti otvárali svoje ľudské ja spásnoúčinnému pôsobeniu Boha - Najväčšej Trojice. Umožňujú nám mať účasť na Božom živote tým, že žijeme do najpravdivejším ľudským životom. Týmto spôsobom ľudský život nadobúda nový rozmer a zároveň aj svoju kresťanskú originalnosť: uvedomenie si požiadaviek, ktoré kladie na človeka evanjelium sa dopĺňa vedomím, že sme dostali dar, ktorý prevyšuje všetko. "Keby si poznala Boží dar!" povedal Kristus Samaritánke. /pokračovanie v budúcom Plátku/

9. Prechádzka za posvätnými znameniami /dokončenie/

Dnes: liturgické gestá II.

V minulom pokračovaní sme si zabudli doplniť dôležité údaje k znaku kladení rúk. V Starom Zákone znamenalo udeľovanie vyššej moci /Gn 48,14/. V Novom Zákone je znakom prijatia Ducha Svätého a jeho darov: uzdravovania chorých kladením rúk /Mk 6,5/, zehnanie /Mk 10,16/, udeľovanie Ducha Svätého vo sviatosti birmovania /Sk 8,15/, sviatostné svätenie /2 Tim 1,6; Sk 6,6/. V 14. storočí bolo toto gesto zavedené do liturgie sv. omše so zmyslom, aký sme si vysvetlili minule.

Znak pozdvihnutia zraku

V prvotnej Cirkvi bolo pozdvihnutie zraku bežným zvykom pri modlitbe podľa Ježišovho zvyku /Mk 6,41atd/. Preto má aj sv. František z Assisi na obraze nad oltárom františkánskeho kostola v Nových Zámkoch pozdvihnuté oči. Týmto gestom sa malo naznačiť pozdvihnutie mysle nad pozemské strasti. Dnes sa toto gesto medzi veriaci uživa len veľmi zriedka, lebo pôsobí dojmom neúprimosti, svetuškárstva. Pri sv. omši ho uživa knaz, len keď používa texty rímskeho kánonu.

Znak bitia v prsia

Tento úkon znamená POKORU a LÚTOSŤ. v pokore sa bil v prsia modliaci sa mýtnik /Lk 18,13/, v hrôze a lútosti sa bil do prs khromaždený zástup pri ukrižovaní Pánovom /Lk 23,48/. Pri sv. omši sa veriaci bijú v prsia pri vyznaní hriechov /"Vyznávam...moja vina, moja vina, moja preveľká vina..."/, pri Baránku Boží, pri modlitbe pred sv. prijímaním "Pane, nie som hoden...", ktoré nám pripomína pokorného stotónika, ktorý ako pohan mal väčšiu vieru než hoc kto v Izraeli. "Vyznávam všemohúcemu Bohu..., že som veľmi zhršil myšlienkami, slovami, skutkami a zanedbávaním dobrého. Moja vina, moje vina, moja preveľká vina". A kedykoľvek vyslovíme slovo "vina" bijeme sa do prs. Čo to asi znamená, keď sa človek bije do prs?

Zamyslime sa nad tým. Ale k tomu je potrebné, aby sme tento úkon správne vykonávali. Teda nie končekmi prstov sa dobnúť do šiat; zovrená pasť má udrieť do prs. Možno, že si už videl na starých obrazoch svätého Hieronyma, kľačiaceho na púšti, ako sa s kamenom v ruke bije do prs, až sa otriasa. Je to úder, žiadna nežnosť. Má udrieť do brán nášho vnútorného sveta, a otriasť ním až do hĺbky. Potom cítame, čo to znamená. Plný života má byť tento svet, plný svetla a sily i silnej činnosti. Ale, ako to tam v skutočnosti vyzerá? Veľmi vážne sa pred nami vynárajú povinnosti, výstrahy, výzvy, aby sme sa rozhodli, ale vo vnútri sa sotva čo pohne. Obťažili sme sa všelijakými vinami, ale nič sa nás nedotýka. "Uprostred života sme obklopení smrťou, ale nič sa nás to nedotýka", nemyslime na to. Tu volá hlas Boží: "Prebuď sa! Pozri sa okolo! Spamätaj sa! Zmeň svoje zmysľovanie! Čiň pokánie!" Toto volanie sa stelesňuje úderom do prs. Ten má preniknúť hruď, má svet v nej vyburcovať, aby precitol, aby sa obrátil k Bohu. Ak sa tento vnútorný svet spamätá, tu mu vystúpi pred oči, ako premárnil svoj vážny život, ako prestúpil Božie príkazy, ako zanedbal svoje povinnosti. "Moja vina, moja vina, moja preveľká vina". Je v zajatí tejto viny a z tohoto zajatia neunikne inak, než keď úprimne vyzná: "Zhrešil som myslením, slovom a skutkom, proti svätému Bohu a proti spoločenstvu svätých". Pridáva sa k nemu Boh a stáva sa na jeho stranu proti nemu samému. Myslí o sebe tak, ako o ňom myslí Boh. Hnevá sa na seba pre svoj hriech, a trestá sa úderom. Takýto má byť teda význam, keď sa človek bije v prsia. Budí tým samého seba. Vurcuje svoj vnútorný svet, aby počul Božie volanie. Staví sa na stranu Božiu a trestá sám seba. Je to teda spamätanie sa, ľútosť, obrátenie mysle. Preto sa knaz i ľud bijú v prsia, keď pri stupňovitej modlitbe vyznávajú svoje hriechy. Činíme to, keď sa nám pred prijímaním ukazuje Telo Pána a hovorí: "Pane, nie...". Keď sa v litániách obvinujeme a hovoríme: "My hriešnici! Prosíme Ťa, uslyš nás!" Význam tohto úkonu bol zoslabnutý. Tak napr. veriaci sa bijú v prsia, keď sa pri Premenení pozdvihuje hostia a kalich. Alebo keď sa pri Anjel Pána hovorí: "A Slovo sa Telom stalo". Tu sa vlastný zmysel stratil a tento úkon je už len všeobecným výrazom úctivosti a pokory. Mala by mu ostať oná neúprosná vážnosť, že je totiž výzvou, aby sme sa spamätali a že je trestom, ktorým kajúcnik trestá samosvoje srdce." /R.G./

Znak pozdvihnutia premenených darov

Veľké pozdvihovanie - deje sa po premenení chleba a vína, po ktorom nasleduje aj pokrľaknutie, t.j. vzdanie úcty Kristovi. Toto pozdvihovanie má za cieľ ukázať Krista veriacim. Veriaci majú zrakom sledovať ruky knaza, skloniť hlavu môžu vtedy, keď si knaz pokrľakne pre premeneným chlebom a vínom.

Malé pozdvihovanie - knaz berie do rúk súčasne kalich a nad ním drží hostiu, pričom hovorí: "Skrze Neho, s Ním a v ňom máš Ty, Bože Otče Všemohúci, v jednote s Duchom Svätým všetku úctu a slávu po všetky veky vekov. Amen." Tu sa má zvýrazniť naša jednota s Kristom, v ktorom ideme osláviť Otca.

Znak liturgického bozku

Skôr, ako sa zamyslime nad liturgickým bozkom, pozrime sa na bozk ako taký. Bozk je prejav lásky, dôvery, priateľstva a oddanosti. Bozk je svojím spôsobom dar, pory, ktoré sú hlavným "nástrojom" bozku, chránia jazyk. Hovorí sa, že jazyk je padacím mostom k vedomiu, to znamená, že ten, kto pobozká druhého svojím spôsobom, tento padací most spúšťa. Mali by si to uvedomiť predovšetkým dievčatá, kedysi sa tvrdo bojovalo o bozk milovanej bytosti, dnes k tomu stačí, aby sa niekto predstavil. Dievčatá by sa mali chrániť pred poškrvnením a okrem parádovania, mali by sa čo najviac zdokonaľovať v čnostiach. 85% dokonalosti získava žena za slobodna, pri deťoch už nebude mať na to čas. Chlapec by tiež mal mať svoju hrdosť a nedávať bozk dievčatu len tak, že to každý robí. Od bozku nie je ďaleko k intímnosti a intímnosti zasahujú človeka v tom najhlbšom

byť, preto aj sv. Pavol tak veľmi varuje pred smelstvom a sexuálnymi zvrátenosťami. Človek sexuálne zvrátený nedokáže rozprávať, myslieť na nič iné iba na sex. A teraz si predstavte, čo to spraví s takou jemnou dušou ako je žena. Pád ženy v tejto oblasti má ešte horšie následky. Bozk však môže mať aj inú podobu. Bozk dieťaťa, bozk milujúceho manžela, bozk rodiny, ktorá pricestovala. To čo v človeku je, čo túži vyjadriť, ale nenachádza na to slov, to vyjadruje bozkom. Bozk má aj svoju temnú tvár, v judášskom bozku, ktorý je schopný zradiť to najdrahšie, čo bozk vyjadruje - priateľstvo. V pracirkvi sa bozk v liturgii užíval už v apoštolských časoch /1Kor 16,20; 1Pt 5,14; Tertulián/ symbolizoval LÁSKU K BLÍZNEMU a ÚCTU /bozk oltára, evanjeliára, kalicha, ruka knaza, biskupa a v stredoveku aj nohy pápeža, pateny/. Bozk oltára - oltár je symbolom Krista - Knaza. Knaz bozkáva oltár na začiatku pri príchode a na konci pri odchode. Je to teda pozdrav oltáru. Okrem toho pod každým oltárom musia byť pozostatky sv. mučeníkov, a preto bozk patrí aj týmto ako prejav úcty, lásky a jednoty s nimi.

Bozk misála - na konci Evanjelia. Táto kniha predstavuje tiež Krista - Učiaceho. Za ppučenie sa poďakujeme bozkom vďačnosti a úcty k Slovu Božiemu.

Bozk pokoja - v stredoveku bol nahradený objatím pokoja, pri slávnostných sv. omšiach pred prijímaním veriacich knaz odovzdáva bozk pokoja a zmierenia mništrantovi a ten ho prijíma v mene všetkých veriacich ako symbol zmierenia, odpustenia a jednoty celej prítomnej Cirkvi. V pracirkvi si ho dávali kresťania pred sv. prijímaním, aby sa tak vzájomne zmierili. Dnes ho v našich krajinách na znamenie knaza: "Dajte si znak pokoja!" nahradilo podanie ruky, v niektorých krajinách ako napr. Francúzsko však stále ostáva bozk pokoja. Ak ti tvoje srdce hovorí, že s niektorým bratom alebo sestrou nemáš všetko v poriadku, postav sa v kostole vedľa neho, aby si mohol spíniť Pánov príkaz: "Ak prinášaš dar a napadne ťa, že nie si zmierený so svojím bratom, nechaj svoj dar a choď sa zmieriť". Potom podaj svoju ruku ozajstne, nežne, aby bolo z nej cítiť lásku, ale i pevne a isto, aby bolo cítiť, že sa dotýčný môže v prípade problému na teba spoliehať. Pridaj k znaku pokoja ešte úsmev, kedykoľvek ho budeš dávať! Úsmev to je pečaťka na zmluvu zmierenia, ktorú ste podpísali. Dnes existuje v Cirkvi hnutie, ktoré si dalo za cieľ zmierenie. Zmierenie medzi náboženstvami, kresťanskými cirkvami a ľudskými rasami. Zmierenie v štátoch, v rodinách i vo vnútri človeka. Toto hnutie sídli v Taize. Jeho zakladateľom a predstaveným je nám už dobre známy Roger Schutz. V Taize je aj vybudovaný chrám Zmierenia /údajne na mieste, kde sa zjavil istej ženičke svetelný kríž/. Nad chrámom je nápis: "Vy, ktorí sem vstupujete, zmierte sa! Nech sa zmieri otec so synom, manžel so svojou manželkou, veriaci s tým, kto neverí, kresťan so svojím odlúčeným bratom". Odchádzaj do kostola, až keď budeš cítiť, že si zmierený.

Znak umývania nôh

Tento znak, ktorý symbolizuje oddanú službu blížnemu, poníženosť a pokoru sa v našej Cirkvi koná iba raz do roka /ak sa pre to rozhodne knaz/. Je to pamiatka na Zelený Štvrtok t.j. deň ustanovenia sv. omše /Večere Pánovej-Jn 13,2-11/. Ježiš, ktorému prináležala všetka moc a sláva, vrhá sa k svojim hriechnym stvoreniam a umýva im nohy. Ježiš hovorí aj nám: "Učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom". Dnes podľa jeho vzoru pokračuje v tomto úkone poníženosť náš milovaný sv. Otec. Nebojí sa kľaknúť a pobožkať zem, ktorú navštívi, nebojí sa kľaknúť a pobožkať nožičku debilnému dieťaťu. Odchádza do väzenia, aby navštívil svojho atentátnika Aliho Ahmeda Agdžu a po polhodinovom rozhovore pohne jeho srdcom tak, že pri odchode mu jeho atentátnik bozkáva ruku. V minulosti bolo zvykom bozkávať pápežovi nohu. Dnes sa od tohto stredovekého zvyku upustilo. Pápež sa stále viac a viac stáva

sluhom sluhov, ako sa tituluje. Politická a ekonomická moc stredo-vekej Cirkvi ustupuje a na jej miesto nastupuje moc Ducha Svätého. Božie Kráľovstvo na zemi - Cirkev sa i viditeľne zduchovňuje. Túto novú éru Cirkvi /samozrejme pod vedením Ducha Svätého/ začal všeobecne obľúbený pápež Ján XXIII.. Chcem sa ešte vrátiť k tomu bozkávaniu náš pápeža, definitívnu bodku za týmto stredovekým zvykom sprevil pápež Pavol VI., ktorý na všeobecný údiv novinárov a biskupov kľakol pred zástupcom carhradského patriarchu a pobožkal mu obidve nohy, keď to chcel udivený pápežovi odplatiť. Pápež mu to nedovolil. Nebolo to prázdne gesto, bolo to odprosienie za rozhol. Brat a sestra, uvedom si, že si sluhom svojich blížnych, tak ako nám to dáva najavo náš božský Spasiteľ a tiež nástupcovi Petrovi - pápeži.

10. Svätý Pestún malého kráľa IV. /dokončenie/

"Aby som si Pána naklonila...vyvolila som si slávneho sv.Jozefa za ochrancu...Aby dovršil moju radosť, vyslyšal ma vždy lepším a štedrejším spôsobom ako som prosila a očakávala. Nepamätám si, že by som dodnes o niečo prosila a on by má to u Boha nebol vymohol...Boh udeľuje iným svätým výsadu, že nám môžu pomáhať v tej alebo onej potrebe, sv.Jozef však, to viem zo skúsenosti, zasahuje svojou pomocou pri všetkom, čokoľvek potrebujeme...tých čo neveria prosím aspoň pre lásku Božiu, aby to skúsili". Tolko sv.Terézia z Avily, svätica, ktorá bola ko prvá žena v Cirkvi nazvaná učiteľka Cirkvi, pre významné mystické diela, ktoré nypísala. Ako sa však rozvíjal napínavý príbeh sympatického mladomanželského páru ďalej? Jozef pochopil, že sa má stať Máriiným a Ježišovým ochrancom, ale že nemá siahnuť na tú, ktorá je božia. Cítil pred sebou dušu nevýslovnej krásy, laliu medzi dušami, tajomstvo, ktoré je omnoho väčšie než tajomstvo ktorejkoľvek ženy. Ako jemnocitný muž s dávkou poézie, ktorá je typická pre orientálca vytužil, že by bolo škoda túto laliu porušiť, okrem toho vycítil, že to nie je v Božom pláne, Láska mladého páru svojím čistým vzťahom dostala krídla, o ktorých môžu veľa povedať ľudia, čo sa zasnúvali úplne Bohu, alebo manželské páry, u ktorých už vyhasla plodiaca sila. Jozef sa tak stal vzorom pre tých mužov, ktorý sa oddali Bohu. Jozef je vzorom čistého pohľadu, vzorom čistej lásky k žene, t.j. lásky, ktorá sa vzdala nárokovat' sa na "vlastné nie" toho druhého.

Čas keď mal prísť Syn Boží na zem sa neúprosne presýpal, mladí manželia majú starosti, ktoré ešte komplikuje cisár Augustus. Ten chce mať kvôli vojenským účelom presné štatistické údaje o počte záložákov i budúcich vevrátov vo svojom impériu. Stalo sa tak ako sa neraz stáva: hriechy človeka s celkom inými často egoistickými zámermi uskutočňuje božiu vôľu. Tak to bolo aj v prípade sv.Rodiny. Kristus sa mal podľa Micheášovho proroctva /Mich 1,2/ narodiť v Betleheme a Jozef s Máriou boli ako príslušníci Dávidovho rodu nútení odísť práve do tohto mestečka /Lk 2,4-5/. Prešli neľahkú 130-140km dlhú cestu, koľko strachu asi prežil sv.Pestún o svoju milovanú? Nakoniec však dorazili. Tu ich však čaká ďalšie nepríjemné prekvapko, nieto miesta na prespanie /Lk 2,7/, príbuzní im poradili jaskynu asi 200 metrov od mestečka. "Kým všetko objíma hlboká tichošť a noc, v rýchlom behu došlo do polevice, tvoje všemohúce Slovo, ó, Pane, z kráľovského trónu zletelo doprostred zeme medzi nás". /Múdr. 18,14-15/. V chlieve sa narodil Mesiaš. Najprv ho zdravia predstavitelia židovského národa /Lk 2/ - pastieri. Boli to ľudia z najnižšej triedy, "miláčkovia" farizejov, ktorí ich považovali za najhorších ľudí, lebo títo "laziční" jednoducho nechápali predpisy o hygiene: umývanie rúk, čistenie nádob, takže ich ani neprevádzali. Boli to však práve oni, komu anjel oznámil radostnú zvesť. Po nich prišli zástupcovia pohanského sveta a

vtedajšej vedy - mágovia. Tradícia nám zachovala ich mená: Gašpar, Melichar, Baltazár, tí však navštívili malého Kráľa o niekoľko mesiacov, keď sv.Rodina bývala už v jednom nazaretskom domčeku. /Mt2/ Predtým sa Matka s dieťaťom podrobila obradnému očisteniu a dieťa obriezky. Tu si Jozef vypočul Simeonovo proroctvo o budúcom utrpení svojho adoptovaného syna. Je zaujímavé, že Simeón mu nepovedal ani slovo, hoci by sa to ako otcovi dieťa patrilo. Simeón asi poznal, že Jozef sa utrpenia Aristovho nedežije, a tiež, že dieťa nie je od pozemského otca.

Po skončení návštevy mágov, Jozef dostal príkaz ujsť do Egypta, lebo Herodes panovník Izraela sa svojho domnelého konkurenta pokúsi zabiť /Mt 2,13/. Sv.Tesár, muž viery, modlitby, je praktik, okamžite jedná. Spolu so sv.Rodinou emigruje do Egypta. Po niekoľkodňovom vyčerpávaní sa pochoďe púšťou došli do Rhinokoluru /El Arichu/, kde ich zoberie pod ochranu malá židovská obec. Pre tento skutok dostal sv.Tesár názov ochrancu sv.Rodiny a sv.Cirkvi. Ako dlho pobudli v Egypte sa nevie. Niektorí tvrdia, že týždne, /Fouard/, iní že mesiace /Riccoli/, starší hovoria o 7 rokoch. Matúš píše /Mt 2,15/, že sa vrátili po smrti Herodesa. Herodes zomrel 750 po založení Ríma. Kristus sa narodil 747-749, z toho vyplýva, že v Egypte prežili najviac rok-dva a vežiško mohol byť už ročným dieťaťom, keď ušli do Egypta. Po smrti Herodesa sa nevrátili do Nazareta, lebo k moci sa dostal rovnako nebezpečný tyran-Archelaus.

Po týchto udalostiach sa Jozef pozaly vytráca z písma. "Až do konca života žila sv.Rodina z viery. Jozef zomrel prv, než sa niečo splnilo. Musel zobrať na seba, že Boh zasiahol do jeho života zdrvujúcim spôsobom a potom sa 30 rokov nič neudialo. Žiadny zázrak, žiadne vysvetlenie...Ale on veril. Je obrazom tých veľkých bratov, ktorí zomreli pred víťazstvom, ktorí odišli, aby sme sa my mohli tešiť. Jozef je prototypom alturistov, ktorí sa za obete nedajú odmeniť, nepovie ani slovo, nespôsobí žiadny zázrak, ale vydrží na mieste, ktoré mu Boh zveril. Kiežby vzbudila rytierska nezištnosť sv.Jozefa, ktorý vchoval dieťa, ktoré nebolo jeho, povolanie bojovníkov, rehoľníkov, rehoľníc a knazov! Kiež by bolo medzi nami veľa mladých ľudí, ktorí sa lepšie starajú o deti iných, než sa

zvyknú starať ľudia o vlastné a ktorí si vedia v každej žene vážiť tú, s ktorou sa jedného dňa zosobášia a ktorí v tej, ktorú budú milovať, spoznajú podobnosť a vplyv najsvätejšej Panny. Potom zachová Panna Mária navždy nekonečnú čistotu, sviežosť a rešpekt ich lásky, ktoré vyznačovali lásku Jozefa k Márii a ktoré z neho urobili takeho veľkého svätca". /Louis Evelly/

Pestún

koho by to napadlo
že to prepeličie dievčatko
je miss krásy bolesti pokory
medzi Taliami pre všetky veky
vybral si si najkrajšie dievča
v celej galilei nebolo takej devy
z lásky k Bohu a k nej
stal si sa pestún pre božie dieťa
muž pokoja trezlivosti nazaretský robotník
mohol si mať kľudne inú
mohol si mať kľudne inú
na brehu mŕtveho jazera
nepokojného ako kus živého striebra
v harmónii v pohode
postavil by si jej na dôkaz lásky
drevenicu a malú eifelovku
kúpil auto a modré z neba

mali by ste kopec detí
 futbal by hrávali na pobreží
 mohol si mať kľudne inú
 pozerať s ňou každý večer telku
 teraz čúpíte pri sueze
 emigranti v zóne "osu"
 Ježiškovi robíš z korku koníka
 tíšiš hnedovlásku
 miesto drevenice si jej dal
 zô zápaliek chyžku
 palny po svätej rodinke pomrkávajú zelenými prštekmi
 Mariu hladkajú
 uprostred palestínskeho ľudu
 mohol si mať kľudne inú
 vybral si si: v celej galilei nemala páru
 z lásky k Bohu a k nej
 stal si sa pestúnom
 pre božieho záchrancu.

11. Sekty a Cirkvi u nás

Nazaréni

Neuznávajú krst detí, hierarchiu, odopierajú vojenskú službu a prísahu. Nechodia do hostincov, kín či divadiel. Okrem Biblie nečítajú žiadnu literatúru, ani noviny. V zime či v lete chodia v tmavých šatoch a ženy v dlhých šatoch i čiernych šatoch na hlavách. V USA sú známi ako Amišovia podľa ich zakladateľa Amische zo 16. storočia.

Darbiisti /zhromaždenie i Cirkev Božia/

Ich zakladateľom je Ján Darby /r.1833/. Neuznávajú inú cirkev ako tú, ktorá je zo všetkých veriacich. Jediná autorita je Sv. Písmo.

Mormoni /Cirkev Ježiša Krista, svätých posledných dní/

Zakladateľ: mormonský prorok Jozef Smith, 23.12.1830. Názov pochádza podľa posledného židovského proroka Mormona. Mormoni schvaľujú mnohomenželstvo, nepijú alkohol, kávu, čaj, tabak. Väčšinou ide o bohaté rodiny. Prvou veľkou obcou bola Utah v USA.

Nová Cirkev /Svedenborská obec/

Zakladateľ: Emanuel Swedenborg, vzdelaný syn luteránskeho biskupa. Údajne v roku 1743 sa obrátil a zmenil svoj život. Jeho učenie je zmiešanina teozofie, filozofie a racionalizmu. Verí, že vzkriesenie tela neexistuje, sviatosti nie sú potrebné.

12. Sto otázok sebe samému /dnes ďalších 10/

21. Prekonávam vnútornú nespokojnosť alebo sa poddávam každému nepokoju, prianiu?
22. Skúmam prečo je život plný protikladov a rozporov?
23. Sledujem myšlienkové prúdy, poddávam sa im, hodnotím ich a vyberám si krátky?
24. Som bez záujmu, alebo som úprimný, hlboký, rýdži?
25. Prevláda u mňa rozum nad citom alebo naopak?
26. Aká je moja reč - podený kameň alebo kvet, ozvena úprimnosti srdca a priamy pohľad čestného človeka? Alebo je moja reč plná zákrut, nejasnosti s neúprimnosťou?
27. Čomu venujem voľné chvíle, aké mám záľuby?
28. Čo považujem za najväčšie u človeka, u seba?
29. Cítim s tými, čo sa trápia alebo som zaujatý len sám sebou?
30. Hľadám pomoc pre tých, ktorí ticho trpia, a ani neprosia o pomoc alebo som nevnímový?

Prehľadne svoje zasvätenie Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie!

Cirkev, svet i "všetko stvorenie s dychtivou túžbou očakáva zjavenie sa synov Božích" /Rim 8,19/, očakáva svoju obnovu. Túto obnovu začal uskutočňovať náš Vykupiteľ Pán Ježiš svojím veľkonočným tajomstvom a vyliatím Ducha Svätého na Turíce. Aj my s celou Cirkvou denne vzdycháme po jeho novom vyliatí: "Vyšli svojho Ducha a všetko bude pretvorené, a obnovíš tvárnosť zeme!" Lenže Duch Svätý sa v plnosti dáva iba ozajstným Božím deťom, teda maličkým, za ktorých Pán Ježiš chválil svojho Otca: "Zvelebujem ťa Otče, Pán neba i zeme, že si tieto veci skryl pred múdrymi a rozumnými a zjavil si ich maličkým. Áno, Otče, tebe sa tak páčilo" /Lk 10,21/.

Prvou a najmenšou z týchto maličkých bola Panna Mária-prvý vzorový člen novozákonnej Cirkvi a súčasne i jej Matka. V jej Nepoškvrnenom Srdci môžeme byť aj my sformovaní na Ježišovych maličkých, na jeho opravdivých učeníkov. Sám Pán Ježiš na kríži nás k tomu vyzval: "Keď Ježiš uzrel matku a pri nej učeníka, ktorého miloval, povedal matke: "Žena, hľa, tvoj syn!" Potom povedal učeníkovi: "Hľa, tvoja matka!" A od tej hodiny si ju učeník vzal k sebe" /Jn 19,26-27/. Duch Svätý potom na Turíce a pri nanebovzatí charizmu nadprirodzeného materstva Panny Márie tak zázračne rozmnožil, že všetkých vykúpených môže prijať do svojho Srdca a všetkým môže účinne pomáhať. Samozrejme túto pomoc môže poskytovať predovšetkým tým, ktorí si ju s dôverou a oddanou láskou berú k sebe tak ako Ján, inšpirujú sa jej príkladom a prijímajú jej materskú prítomnosť a pomoc vo svojom živote. K tomu istému nás nabáda aj Koncil, keď v dekréte o laickom apoštoláte /AA 4/ hovorí: "Dokonalým vzorom tohto duchovného a apoštolského života je Preblahoslavená Panna Mária, kráľovná apoštolov, ktorá žila tu na zemi priam tak ako všetci ostatní životom plným rodinných starostí a práce apritom bola vždy úzko spojená so svojím Synom a celkom osobitným spôsobom spolupracovala na diele Spasiteľa. A teraz, nanebovzatá, sa stará s materskou láskou o bratov svojho Syna, čo ešte putujú a nachádzajú v rozličných nebezpečenstvách a úzkostiach, pokiaľ sa nedostanú do blaženej vlasti. Nech si ju všetci čím vrúcnejšie uctieva a zveria jej materskej opatere svoj život i apoštolát. Všetko teda máme zveriť Márii: seba, svoj život i apoštolát, a to nielen jednorazovo a všeobecne, ale každodenne vo všetkých konkrétnych situáciách dňa /vstávanie, ranné rozjímanie, práca v zamestnaní, zjednotenie spoločenstva na stretnutí, apoštolský kontakt, úspech, neúspech, rozhodovanie, zranenie, výchovný zásah, únava, návšteva, začiatok svätej omše atď/. Môžeme to urobiť ako don Bosco jedným vrúcny Zdravas. Alebo stačí aj úprimný povzdych - heslo Jána Pavla II.: "Celý tvoj!" A môžeme dodať: "Aj táto situácia je tvoja. Ako by si ju riešila na mojom mieste? Pomôž mi! Tebe ju zverujem, aby bol v nej oslávený Pán Ježiš!" Alebo povzdych sv. Ľudovíta z Montfortu: "Celý som tvoj, všetko moje je tvoje i všetci moji sú tvoji!" A podobne. Prejav ľasky k Mame si nemusíme programovať na počítači. Duch Svätý nám určite vnukne vhodné slová. Pre lepšie pochopenie špirituality zasvätených Pannu Márii je dobré si prečítať príhovory Panny Márie pre kňazov /Cez Otca Štefana Gobbiho/ "Matka Božia svojím najmilším kňazom".

Pre naše zasvätenie sa nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie sú tu ešte ďalšie osobitné dôvody. Prečo práve Srdcu Panny Márie, a to nepoškvrnenému sa máme zasvätiť? Najdôležitejším znamením doby je tu skutočnosť, že Cirkev prijala výzvu Panny Márie z Fatimy

/z r.1917/ a zasvätila srba, svoje miestne Cirkvi a celú ľudskú rodinu Nepoškvrnenému Srdcu Márie, ktoré nám dal Boh - podľa slov Panny Márie - ako posledné záchranné znenie v týchto ťažkých časoch. Prvé zasvätenie Cirkvi a ľudského pokolenia Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie urobil Pius XII. počas 2.svetovej vojny 31.októbra 1942 v rozhlasovom poslanstve adresovanom veriacim Portugalska. 7.júla 1952 v apoštolskom liste Sacro vergente anno Pius XII. doplnil tento slávnostný úkon a "osobitným spôsobom" zasvätil Nepoškvrnenému Srdcu /všetky národy Ruska". Na konci tretieho zasadania II.Vatikánskeho Konzilu 21.novembra 1964 Pavol VI.vyhlásil Pannu Máriu za Matku Cirkvi a pripomenul zasvätenie Nepoškvrnenému Srdcu vykonané Piom XII. a obnovil ho. Tak sa dostávame k Jánovi Pavlovi II., ktorý po viacerých zverených Cirkvi a celej ľudskej rodiny Panny Márie, Matke Božej a Matke Cirkvi osobitne slávnostne a kolegiálne so všetkými biskupmi Cirkvi obnovil zasvätenie Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie 25.marca 1984. U nás bolo ticho /niektorí slovenskí ordinári boli v tom čase na návšteve Ruskej pravoslávnej Cirkvi/.

Na miestnej úrovni v a všetkých kotloch sa zasvätenie Božieho ľudu našej krajiny Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie uskutočnilo na záver jubilejného roku svätého Metoda, na slávnosť Nepoškvrneného Počatia, v nedeľu 8.decembra 1985. V nedeľu predtým sa čítal ako príprava na toto zasvätenie pastiersky list biskupov a ordinárov Slovenska, z ktorého vyberame to najdôležitejšie: "Je to práve táta Matka...so srdcom nepoškvrneným a bolestným, k ktorá chce zachrániť svet pred skazou. Dielo záchrany však chce uskutočniť prostredníctvom svojich synov a dcér, ktoré sa jej zasvätením dajú k dispozícii pre jej dielo. Tých chce viesť, aby podávali vynáhradu za urážky učené Srdcu Ježišovmu a jej Srdcu. Túžbou jej Srdca je vytvoriť z laikov, kňazov a rehoľníkov veľkú rodinu, ktorá má byť hrádzou na zadržanie záplavy zla. Pomocou týchto svojich synov a dcér chce prekonať zlo a oslobodiť svet...Od nich požaduje dennú modlitbu svätého ruženca s úmyslom uzmierenia a záchrany sveta...a obete za obrátenie hriešnikov... Od nich očakáva zrieknutie sa seba, všetkých nezriadených náklonností, vášní, nemiernych túžob a ctižiadostivých plánov. Práve ich vedie na ceste duchovného detstva, ktoré vyžaduje Ježiš pre vstup do Božieho kráľovstva. Bez ducha detistva nemožno uskutočniť zasvätenie Máriinmu srdcu ako stále a statočné spojenie s ním...Duch detistva umožňuje Márii, že nám môže bez zábran a rýchle odovzdávať podobu Ježiša". Zasvätenie Srdcu Panny Márie sa teda 8.decembra 1985 uskutočnilo, lepšie povedané, začalo aj u nás. Príprava bola veľmi krátka. Samotné prevedenie úkonu zasvätenia bolo väčšinou formálne a povrchné. Veríme však, že Panna Mária nás aj tak vzala za slovo a nešklame nás. Potrebné je však, aby sme aj my vzali vážne svoje slovo a osvojili si a prehĺbili toto zasvätenie, a to tak jednotlivci ako aj spoločnosť.

Ján Pavol II, pri svojej prvej púti do Fatimy vyhlásil: "Jediná cesta záchrany Cirkvi a ľudstva vedie cez Nepoškvrnené Srdce Panny Márie k Srdcu Kristovmu a cez Božieho Syna k Otcovi". Máriino Srdce je teda brána, ktorou sa vchádza na cestu záchrany? Áno. To pre pokorenie alebo zahanbenie veľkých, múdrych a pyšných. Treba sa nám ponížiť, aby sme mohli vojsť. Ale či je to také ťažké byť dieťaťom najlepšej Mamy?

TÉMA PRE AUGUST MARIÁNSKEHO ROKU 1987:

Panna Mária a Božie Slovo

"Blehoslavená si, Panna Mária, lebo si uverila, že sa splní, čo ti Pán povedal" /Lk 1,45/.

"Zo všetkých prísľubov, ktoré dal Pán domu Izraelsovmu, ani je-

diný nezostal nesplnený; všetko sa splnilo" /Joz 21,43/. Skutočne, Boh splnil prísľuby dané Abrahámovi, že vyvedie jeho potomstvo z Egypta a dovedie do zasľúbenej zeme. Abrahám totiž uveril Bohu a stal sa otcom mnohých národov.

Pannu Máriu si vzal jej Syn, Ježiš Kristus, s telom i dušou do neba. A my môžeme dnes zvolať podobne ako sv. Alžbeta: Blahoslavená si, Panna Mária, lebo sa splnilo, čo povedal Pán! Ty si uverila Bohu a stala si sa Matkou všetkých veriacich, prototypom Cirkvi a vzorom "nového človeka, ktorý je stvorený podľa Boha v spravodlivosti a pravej svätosti".

"Blahoslavená si, Panna Mária, lebo si uverila, že sa splní, čo ti Pán povedal" /Lk 1,45/.

Môžeme sa stretnúť s námietkou, že mariánska úcta v katolíckej Cirkvi nemá dostatočný podklad vo Svätom Písme. Je treba siahnuť priamo po biblických textoch a započúvať sa, čo oni hovoria o Márii. Biblia obsahuje večný plán nebeského Otca, priebeh dejín spásy od stvorenia človeka až po druhý príchod Krista. A tieto dejiny sú akoby prepletené zlatou niťou-osobou Ženy, Panny a Matky. Objavuje sa na prvých stranách knihy Genezis, ako i v poslednej knihe Písma, v Zjavení sv. Jána. Vidíme ju tiež po boku Krista-nového Adama v rozhodujúcich momentoch v jeho mesiášskej činnosti. Ona je príčinou mnohých udalostí dlhých dejín Izraela. Sväté Písmo hovorí v mnohých obrazoch a proroctvách o Márii /pozri liturgické texty zo spoločnej časti Panny Márie/, ale Božie slovo hovorí k Márii. Boh Otec vyvolil pred vekmi Máriu za Matku "ežiša Krista. "Od večnosti som ustanovená, odpradávnosť, prv, ako povstal svet" /Mdr 8,23/. Nestačí však, že Boh si ju vyvolil. Mária musí dať k tomu svoj súhlas. Jej odpoveď na Božie slovo je "nech sa stane" a Slovo sa stalo v Márii telom. Stala sa "príbytkom Kráľa", miestom prebývania Slova, "Stánkom stretnutia" Boha a človeka. Naplnajú sa veľké predebrasy a predpovede Písma.

"Blahoslavená si, Panna Mária, lebo si uverila, že sa splní, čo ti Pán povedal" /Lk 1,45/.

Panna Mária je blahoslavená, lebo žije Božím slovom, lebo vo veľkej miere je si vedomá, o aké tajomstvo sa pri Zvestovaní jedná. Potvrďuje to jej chválospev: "Velebí moja duša Pána...lebo zhladel na poníženosť svojej služobnice...lebo veľké veci mi urobil ten, ktorý je mocný". Mária o tom vie, že iste nevie všetko, ale celkom vedome prijíma svoju veľkú úlohu v dejinách spásy. Prijíma a zachováva v sebe Krista v mene všetkých, pred všetkými a pre všetkých. Na tejto výške stojí pred nami Mária ako vzor v celej svojej pokore, lebo iba niekto tak pokorný mohol prijať absolútne svetlo a nezostať ním spálený. Naopak, ona dokáže jedinečne premieňať prijaté svetlo na život. Ona žije ďalej svoj skrytý život a premýšľa v srdci o udalostiach, čo ju stretávajú. Jej úloha je byť prítomnou a uchovávať všetko v srdci, aby to potom, po zoslaní Ducha Svätého, odovzdala Cirkvi. "Ale Mária zachovávala všetky tieto slová vo svojom srdci a premýšľala o nich" /Lk 2,19/. Mária premýšľa nad udalosťami, ktoré sa jej hlboko dotýkajú a preplnená vierou je si vedomá, že Božia ruka je prítomná v každej situácii. Verí i vtedy, keď celkom nechápe Božie počínanie. Vie, že dôvodom všetkého, čo Boh koná, je jeho láska k ľuďom i k nej. "Blahoslavená si, Panna Mária, lebo si uverila, že sa splní, čo ti Pán povedal" /Lk 1,45/. Sväté Písmo je tiež slovo o nás a slovo pre nás. V ňom sa i my dozvieme o svojej veľkosti a svojej úlohe v dejinách spásy. "Jeho božské moc nám darovala všetko, čo treba pre život a nábožnosť poznaním toho, ktorý nás povolal vlastnou slávou a mocou. Tým nám daroval vzácne a veľmi veľké prísľúbenia, aby ste sa skrze ne stali účastníkmi na božskej prirodzenosti..." /2 Pt 1,3-4/. U Márii sa splnilo všetko, čo Pán prísľúbil, lebo ona počúvala, o tom premýšľala a z toho žila. Otvorene aj my Písmo, počúvame, rozmyšľajme o tých "vzácných a veľmi veľkých prísľúbeniach". "Zachovávajme všetko, čo je tam napísané, potom budeme mať šťastie a úspech" /Joz 1,8/.